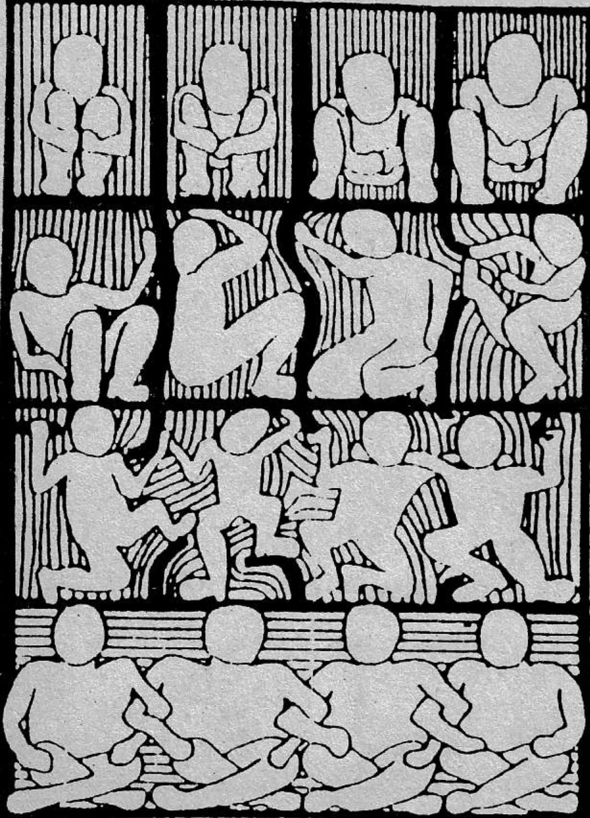
DAYANIŞMA

KARA
ÖZEL SAYI 1

ÖZGÜR BİR YAŞAM İÇİN BOŞALSIN ZİNDANLAR!

Son bir ay içinde Türkiye'nin pek çok yerindeki cezaevlerinde tutuklu ve hükümlüler tek tip elbiseye, sevk zinciri gibi uygulamalara karşı çıkmak için açlık grevine gittiler. Şu anda katılanların sayısı 700'ü bulmakta. Tutuklu aileleri de bu olayı desteklemek için Sağmalcılar Cezaevi önünde açlık grevine başladılar. Grev polis tarafından zor kullanılarak dağıtıldı. Grevciler saçlarından sürüklenerek ekip arabalarına bindirildiler... Bu arada açlık grvleri sürerkėn Sağmalcılar'da 7 tutuklu ölüm orucu ile bu karşı çıkışı sürdürmekteler. Onbir kişi de açlık grevi nedeniyle cezaevi hastanesine sürüklenerek götürüldüğünde, cezaevi doktorunca zayıf düşmüş bedenleri gözardı edilerek veremli hastaların koğuşuna atıldılar. Bu arada cezaevi doktorunun —ki insanlar için hipokrat yemini etmiştir— davranışları herkesin her an böyle bir cezaevi doktoruyla karşılaşabileceği olasılığı göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

BİR İNSAN NASIL ÖLDÜRÜLÜR?

Tek tip elbise, otoritenin insanları kendi istekleri doğrultusunda tek tipleştirmeye yönelmesinin hapishanedeki sembolik bir uzantısıdır.

Yaygın-baskıcı eğitim yoluyla insanlar; ailede, okulda, askerlikte, işyerlerinde vs. boyun eğen, zararlı (!) şeyler düşünmeyen, önceden hazırlanmış bir insan tipine doğru (zorla) sürüklenirler. Pavlov'un köpekleri gibi şartlanmış yaratıklar haline getirilmeye çalışılırlar. İnsanların yaratıcılıkları özgürlükleri oranında gerçeklik kazanır. Özgürlükleri daraltılmış, yok edilmiş insanların yaratıcılıkları da ancak sınırlı alanda söz konusudur.

İnsanları bu duruma getirmek için kullanılan eğitim mekanizmasının içinde din ve korku unsuru da önemli yer tutar. Çocuklara anne-babadan ve dolaylı olarak tanrıdan korkmaları aşılanır ve böylece eğitimle pekiştirilen korku; bireylerin ve dolayısıyla toplumların davranışlarını biçimlendiren —yer yer belirleyen— bir nitelik kazanır. İşsizlik, işten atılma, açlık gibi çeşitli sistemsel gerçekler ve yaptırımlar da bu konuda korku tacirlerine kaynaklık eder. Haksızlık, sömürü ve baskı —dolayısıyla otorite— ancak korku üzerine oluşturulabilmekte ve süregitmektedir. Bilinçli olarak yaratılan korku tek boyutlu insan için belirleyici bir nitelik haline gelmektedir. (İnsanlar doğal olarak korkabilirler, sorun korkudan arınmak değil, ona tutsak olmamaktır).

"Hayatın orta öğretmeni sustu, dondu
gülmeleri çocukların
Bir cenaze töreninde daha ölümü
karşılamaya götüreceğiz"

Ece Ayhan

Ne yazık ki, insanların çoğu bu otoriter makinenin çarkları arasında (cinsel organlarını saklayarak —çünkü ceza ve suçluluk doğal yaşamı da baskı altına almıştır—) ölmeye başlarlar.

Görece yumuşak anlamıyla her yer cezaevidir. Herkes doğduğu andan itibaren nüfus kayıtlarına

fişlenerek gözaltına alınırlar ve egemen üst-ben şırınga edilmeye başlanır. Bu işlem süresince korkunun tüm türevieri kullanılır.

Egemen üst-benden sıyrılamayan insanlar, bireysel varoluşlarını tamamlayamadıkları için "onlar alanı"nın hapishanesinde kişiliksizliğe mahkum olurlar. Bu hapishanenin duvarları egemen üst-ben'in parçalanarak insanın herşeyi sorgulamasıyla yıkılır ve buna insandaki yaşamsal kaynaklar yardım eder.

Egemen üst-ben'i parçalayanlar her zaman varolabildiği için bunları da her başkaldırıda kişiliksiz tabakadan yalıtmak için (burada egemen üst-ben'in teorik olarak parçalayamadan pratikte koşullar sonucu kuralları delenleri de anmak gerek) özel binalara kapatılırlar. İşte burası da (dam, cezaevi, mahpushane, hapishane, kodes, içeri vd.) mantıksal olarak otoriteyle aynı döneme rastlayan ve yüzyıllardır insanların boyun eğişlerinde ayıplara, günahlara eşlik eden korkunun —ve korkunun türevi olarak sindirmenin— kaleleridir.

... olmazlık içinde rehin papatyalar
ibret çarmıhında ne mehil ister
ne de su...

TEK TİP

Sadece giysileri değildir insanı ve çıplaklığını örten. Sansürler, kurallar, dilbilgisi, okul yolu, bilmediğimiz yaşlıların bize kulaktan söyledikleri, yapmamızı istemedikleri her türlü eğlence fikri, nasıl oynandığını eninde sonunda öğrendiğimiz, öğretilen bir sürü oyun. Sonra bunları yasallaştıran kurumlar, sonra kurumların nezaket gereği zorunlu baskıları... Sonunda birbirimizi giydirmek konusunda bile ustalaşıyoruz, bürokratlaşıyoruz. Bu konuda kültür sahibi olmamız bile ihtimal.

Bunlar çeşitli görünse de hep aynı rengin tonları, bir şekilde tek tip olmak zorunluluğu, tehlikesi var. DİKKAT.

Hepimiz bir hiperborluyduk,
Ve o gün bir eylemde çiçeklendik.
Alnımızda bir bıçak yarası gibi,
Bin yılların suskunluğu
Döküldük kuduz bir kentin
Kanayan çatlaklarından.
Yeterince gençtik,
Ne kendimizi
Ne de çağımızı esirgedik.
Bağırdık doruklarında uçlukların
Bir bıçak gibi saplandı
Durağanlığın yüreğine
Yadsımanın dinamiği
Bir uzun çığlık olup,
Fırladık göğe,
İsyan ettik yazgımıza
Uzanıp da bulutlara indirdik yeryüzüne
Zenginleşirken gök alabildiğine
Yoksullaşıyordu yer silinircesine.

CEZAEVLERİNE

Bireyin tüm yaratım potansiyellerini açığa vurabilmesi ve varlığın çekincesiz ifade edebilmesidir, özgürlük. Bu ise ancak başka bireylerle bir arada gerçekleşebilir. Kişi özgürlüğünü diğerlerinin özgürlükleriyle bir arada ve bu durumu karşılıklı kabul etme ortamında bulabilir. Yoksa, dağ başında yaşayan bir münzevi ya da zihnindeki bir dünyaya kendini hapseden bir kişi özgür olamaz. Çünkü topluluk halinde yaşayan bir canlı olarak, insanın tüm yaratım potansiyellerini geliştirme imkanından yoksundur. Diğer yandan da bir insan varlığını ancak diğer insanlarla ilişkiler içinde ifade edebilir. Bu durumda özgürlüğe ya hep birlikte ulaşabiliriz ya da hep birlikte tutsağız.

Bugüne dek insanların zihinlerini, bedenlerini, davranışlarını kontrol altına alma, onları yönlendirme ve belirleme gayretleri iktidar, erk ve otorite kaygılarından doğdu. Bu kaygıları taşıyan her kişi ya da tabaka diğerlerinin yaşamını belirleme mücadelesine girişti. Sonuçta ortaya otoriter kurumlar ve onların dolayımıyla örgütlenmiş toplumlar çıktı. Otoriteler özellikle varlıklarının ideolojik temellerini "suç" diye adlandırdıkları davranışların toplumsal kabulü üzerine kurdular. Ve her otorite kendinden öncekilerin yasaklar çerçevesini devralır. Bunun içinden kendi için hayati önem taşımayanları geleneksel ahlâğa terk ederken, diğerlerini de hukuku içine yerleştirir. Böylece suçlar, ayıplar, günahlar gibi çeşitli yasak kategorileri ortaya çıkmıştır. Böylesi yasaklarla örülü olan otoriter toplum yapısı özgürlüğün bir an bile yaşanmasına izin vermemektedir. Yasakları çiğnemenin genelde gördüğü tepki dışlanmak ve ıslah etmek gibi ortak bir mantığa sahip olsa da, farklı tarzları vardır. Bir kişinin çevresince dıştalanması, bir işçinin işten atılması, bir çocuğun dayak yemesi ve bir insanın hapishaneye tıkılması; bunların hepsi birer ceza olsa da birbirinden çok farklı durumlardır. Bütün bunların içinde cezaevinin çok özel bir yeri vardır. Diğer cezalarda kişinin yaşamına kısmi müdahaleler yapılmaktadır ve yaşamın bütünlüğü içinde bunların etkilerini azaltmanın ya da ortadan kaldırmanın yolları bulunabilir. Yine bu cezalarda bireye tepki veren güçler bazı alanlarda hakimdirler ve hakimiyet alanlarının dışında kalan yerler kişiye yaşama zemini olabilmektedir. Cezaevindeki birey ise toplumdaki tüm yaşamı kapsayıcı ve en güçlü otorite ile karşı karşıyadır. Onun kapsayıcılığı dışında kalan bir yaşam alanı zaten yoktur. Böylece "suçlu" sıfatını alan kişi artık bunu tüm yaşamı boyunca taşıyacaktır, her yerde. Cezaevi de bu otoritenin, kapsayıcılığını ve hükmediciliğini bir kez daha ifade etmesidir. Orada insanlara tamamen suni ve bütün sınırların çok çok daraltıldığı bir dünya yaratılmıştır. Dış dünyanın belirlenmiş seçenekleri dahi orada yoktur. Alternaifsiz, bir tek şekilde yaşanabilecek gibi düzenlenmiştir her şey. Ve otorite burada bireyi atomize etmeyi, kendi karşısındaki güçsüzlüğünü hissettirmeyi, onu yok etmeyi amaçlar. Bu dışarıdakiler için de otoritenin gücünün iyi bir propagandası olacaktır; pişmanlıklar, itiraflar, af dilemeler vs. Ancak insanları tutsak kılan şey çevrelerindeki dört duvar değil, o duvarları sessizce kabulleniştiridir. Az ya da çok, kaba ya da incelikli, görünür ya da görünmez bütün tutsak edici otoriter araçlara karşı çıkmak özgürlüğün ilk adımıdır. Otorite, özgür tutsak bedenlere karşı güçsüzdür. Bu yüzden otorite için her şey böylesi YOLUNDA gitmiyor. İnsan bilinci varlığını korumak ve özgürlüğü yakalamak için en seçeneksiz ve zorbaca koşullarda bile karşı koyuş tarzları geliştiriyor.

İşte bugün Türkiye'de bir kez daha bu yaşanmaktadır. Cezaevlerinde gitgide artan baskı ve zorbalığa karşı başkaldıran insanlar yalnız değiller. İnsan doğası kendine örülen tüm duvarları içeriden ve dışarıdan, toplumsal dayanışma ile ortadan kaldıracaktır. O cezaevleri ki, varoluşları nedeniyle insanca koşullara sahip olamazlar. Cezaevlerinin var olabildiği hiç bir toplumda insanca varoluştan ve özgürlükten söz edilemez. Özgür bir dünya, onların ortadan kalktığı bir dünya olacaktır.

KARŞI, TOPLUMSAL DAYANIŞMA! YAŞASIN ÖZGÜRLÜK!

GERÇEKLEŞEN ÖZGÜRLÜK

"Hapishanelerde özgürlük yok" demek, hapishane kurucularının istediği gibi görmektir özgürlüğü. Onların dilini konuşmaktır bir anlamda.

Dağlarda ya da boğaz kıyısında elini kolunu sallaya sallaya dolaşan ve bunun engellenebileceğini tasarlayamayan biri için, bunu yapabilme özgürlüğü içi boş bir laftan başka ne olabilir ki? Özgürlük, özgürlüksüzlüğe karşı somutlaştığı yerde anlamını bulur; tıpkı yaşama isteğinin ölümün karşısında somutlaşması, anlamını bulması gibi. Ölüm, normal koşullardaki insanın, hiç bir zaman hazır olmadığı, hep "başına gelen" bir olaydır. Canlı kalma isteği, ölümü reddetmeye iter insanı, "Kendini koruma duygusu" dediğimiz o kaknem duyguyla kesilir elimiz ayağımız, ve seçimler, yaşamak, ne pahasına olursa olsun yaşamak için yapılır çoğunlukla. "İnsan oluş"un tutsaklığıdır bu.

İnsan, "İnsan oluşu" ölüme hazır olabilmekle kanıtlar. Yaşamı, insansal özgürlük adına reddedebilmek, ölümü- çok geniş anlamıyla ölümü, hapisi, işkenceyi, açlığı seçebilmek. Bunu seçebilenler, dışarıdaki bir çok insandan çok daha özgürler kuşkusuz. Özgürlüğü seçiyor ve gerçekleştiriyorlar onlar.

YIKILSIN KORKUNUN TÜM KALELERİ!

KARA

Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Ahmet Kurt
Yönetim Yeri: Piyerloti Cad. Silahtar Mektebi Sok.
Ahmet Bostancı Han No: 11/7 Çemberlitaş/IST.
Baskı: Gül Matbaası

AĞUSTOS 87
KDV DAHİL
50 TL